

SMÅKRAFT AS
Postboks 2389, Solheimsviken
5824 BERGEN

Vår dato: 20.12.2024

Vår ref.: 202008865-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til å redusere minste slukeevne i Nyvikelva kraftverk i Røyrvik kommune, Trøndelag fylke

NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til å redusere minste slukeevne fra 800 l/s til 210 l/s i Nyvikelva kraftverk. Årlig produksjon vil øke med ca. 0,7 GWh, samtidig som ulempe for allmenne interesser etter vårt syn er små.

Bakgrunn

NVE gav i vedtak av 04.07.2011 konsesjon etter vannressursloven § 8 til å bygge og drive Nyvikelva kraftverk i Røyrvik kommune, Trøndelag fylke. Det ble gitt konsesjon til 1,8 MW installert effekt med minste og største slukeevne på henholdsvis 800 l/s og 2700 l/s. Kraftverket ble satt i drift 01.05.2015, med en installert effekt på 2,1 MW og årlig produksjon på ca. 4,65 GWh. Opprinnelig konsesjonær var NTE Energi AS, men konsesjonen har senere blitt overført til Småkraft AS. Følgelig er gjeldende konsesjon utstedt 04.10.2018.

Søknad

NVE mottok den 07.08.2020 en søknad fra Småkraft AS om tillatelse til å redusere minste slukeevne i Nyvikelva kraftverk i Røyrvik kommune fra 800 l/s til 210 l/s. Bakgrunnen for dette er at søker ønsker å utnytte vannressursene bedre i et allerede etablert anlegg. Endringen vil bli gjort i kontrollanlegget på kraftverket og vil dermed ikke medføre nye tekniske inngrep i vassdraget. Det er ikke foreslått endringer i største slukeevne på 2700 l/s eller endret slipp av minstevannføring. Tiltaket vil gi en årlig produksjonsøkning på 0,7 GWh. Sweco har utarbeidet et notat som beskriver de hydrologiske og miljømessige konsekvensene av tiltaket.

Høring

Etter NVEs vurdering er ikke saken så omfattende at det var behov for kunngjøring og bred offentlig høring. Søknaden ble derfor sendt på begrenset høring til Røyrvik kommune, Trøndelag fylkeskommune, Statsforvalteren i Trøndelag og Forum for natur og friluftsliv i Trøndelag for uttale. Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar. NVE har mottatt én uttalelse til søknaden:

Statsforvalteren i Trøndelag uttalte følgende i brev til NVE den 22.01.2024:

«[...] Konsesjonen til kraftproduksjon i Nyvikelva i Røyrvik har vilkår om minstevassføring sommer og vinter, med hhv. 300 og 100 liter/sek. Endret minste slukeevne vil medføre at kraftproduksjon kan foregå flere dager pr år, dvs. holdes i drift flere dager med liten

vassføring, noe som øke strømproduksjonen, noe samfunnet etterspør. Endringen vil medføre flere dager med vassføring tilsvarende minstevassføring.

I regulerte vassdrag vil primært minstevassføringen være bestemmende for produksjon av bunndyr og fisk gjennom året, og denne vil ikke bli endret. Statsforvalteren har ikke merknader til at reguleringen til vannkraft i Nyvikelva utnyttes bedre, så lenge kravet til minstevassføring overholdes.»

Småkraft AS hadde ingen kommentarer til den innkomne uttalelsen.

NVEs vurdering

NVE har gjennom tidligere konsesjonsbehandling, søknad om redusert minste slukeevne samt en begrenset høring av denne søknaden, fått en god oversikt over eventuelle konsekvenser knyttet til utbyggingen og redusert minste slukeevne i Nyvikelva kraftverk.

Konsulent Sweco har vurdert konsekvensene av redusert minste slukeevne for landskap og friluftsliv, kulturminner- og kulturmiljø, terrestrisk miljø, akvatisk miljø og andre brukerinteresser. Dette er oppsummert i tabell 1.

Tabell 1. Konsekvenser av omsøkt reduksjon i minste slukeevne for ulike fagtemaer. Tabell hentet fra Swecos notat som omhandler hydrologiske- og miljømessige konsekvenser vedlagt søknaden.

Tema	Konsekvens
Landskap og friluftsliv	Ubetydelig til noe konsekvens
Kulturminner / kulturmiljø	Ubetydelig konsekvens
Terrestrisk miljø	Noe konsekvens
Akvatisk miljø	Ubetydelig til noe konsekvens
Andre brukerinteresser	Ubetydelig konsekvens

Hydrologiske konsekvenser

En reduksjon i minste slukeevne i Nyvikelva kraftverk fra 800 l/s til 210 l/s vil innebære en økning i antall dager med kun minstevannføring i elva. Dette fordi det vil være færre dager hvor kraftverket må stoppes slik at alt vannet slippes forbi inntaket. Tabell 2 viser blant annet at antall dager kraftverket må stanses på grunn av for lav vannføring vil reduseres med 182 dager i et middels vått år, dersom det gis tillatelse til å redusere minste slukeevne.

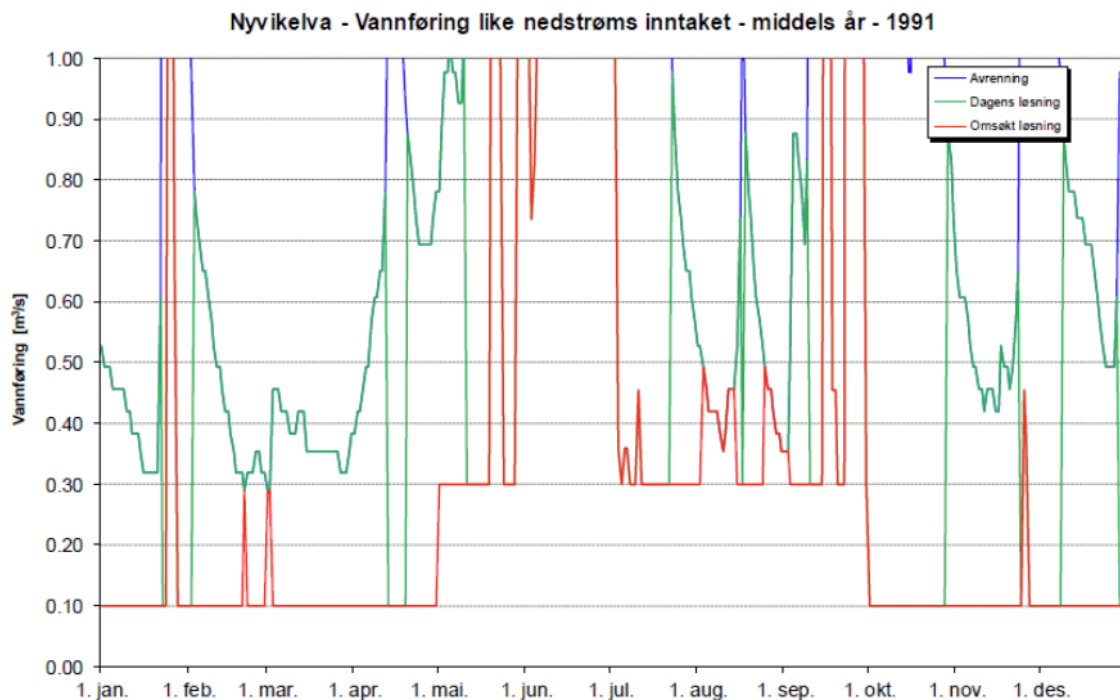
Tabell 2. Antall dager med vannføring under laveste driftsvannføring før og etter den omsøkte reduksjonen i minste slukeevne. Tall er hentet fra søknaden og sammenstilt i tabell av NVE.

Dager med vannføring under laveste driftsvannføring*	Tørt år	Middels år	Vått år
Konsesjonsgitt løsning	233	206	178
Omsøkt løsning	116	24	25
Endring	117	182	153

* minste slukeevne og minstevannføring

Det er i konsesjon satt vilkår om minste vannføring tilsvarende 300 l/s om sommeren og 100 l/s om vinteren. Størrelsen på minste vannføring var et sentralt tema i den opprinnelige konsesjonsbehandlingen. Ved en reduksjon i minste slukeevne som omsøkt vil minste vannføring fortsatt virke avbøtende, men det vil bli færre dager med naturlig lavvannføring. Figur 1 viser at en reduksjon i minste slukeevne fra 800 l/s til 210 l/s medfører en økning i antall dager med kun minste vannføring i elva. Diagrammene som fremstiller vannføringsvariasjoner nedstrøms inntaket, viser også at vannføringsdynamikken på utbyggingsstrekningen vil bli noe redusert på middels og lave vannføringer.

Figur 1. Vannføring like nedstrøms inntaket til Nyvikelva kraftverk i et middels vått år ved nåværende minste slukeevne og omsøkt minste slukeevne. Kurvene viser bare avrenning ved lave vannføringer. Figur hentet fra søknaden.

Tabell 3 viser minste driftsvannføring for sommer og vinter med konsesjonsgitt løsning og med omsøkt endring i minste slukeevne. Som tabellen viser, vil en reduksjon i minste slukeevne kun påvirke vannføringen i elva (sammenlignet med dagens situasjon) ved vannføring mellom 1100 og 510 l/s sommerstid og mellom 900 og 310 l/s vinterstid. For alle andre vannføringer vil forholdene være som i dag og øvrige parametre for kraftverket, som minste vannføring og største slukeevne, vil forbli uendret.

Tabell 3. Laveste driftsvannføring (minste slukeevne og minste vannføring) for konsesjonsgitt løsning og omsøkt reduksjon i minste slukeevne.

	Sommer (l/s)	Vinter (l/s)
I dag ($Q_{\text{minste slukeevne}} = 800 \text{ l/s}$)	1100	900
Omsøkt løsning ($Q_{\text{minste slukeevne}} = 210 \text{ l/s}$)	510	310

Naturmangfold

Konsulent Sweco vurderer at tiltaket totalt sett vil ha *ubetydelig konsekvens (0)* til *noe konsekvens (-)* for miljøverdiene. Småkraft AS mener følgelig at de positive virkningene av 0,7 GWh økt kraftproduksjon uten tekniske inngrep, overstiger ulempen ved redusert vannføring og virkningene for miljøet det medfører.

Terrestrisk miljø

Sweco vurderer at en reduksjon i minste slukeevne fra 800 til 210 l/s vil ha *noe konsekvens (-)* for terrestrisk miljø tilknyttet Nyvikelva.

Det er registrert fossefall i tilknytning til Nyvikelva. Fossefall er vurdert som livskraftig (LC) på norsk rødliste fra 2021, men er oppgitt på Bern liste II. Fossefallet trives nær elver med fosser og stryk, og beiter på byttedyr med tilknytning til vann. Sweco påpeker at en reduksjon i minste slukeevne kan føre til noe nedgang i produksjon og artssammensetning av insekter, noe som kan påvirke arten negativt. På konsesjonstidspunktet vedtok NVE en høyere minstevannføring enn det som ble foreslått i konsesjonssøknaden. Vi mener næringsgrunnlaget til fossefall ivaretas med tilstrekkelig minstevannføring, og slik vi ser det er ikke påvirkningen på fossefall avgjørende for utfallet i saken.

Fra Ambio Miljørådgivnings miljørapport fra den opprinnelige konsesjonssøknaden kommer det frem at tiltaksområdet er preget av frodig og artsrik vegetasjon, med mange nærings- og kalkkrevende plantearter. Mosefloraen knyttet til Nyvikelva er variert og artsrik, også med innslag av noen mer uvanlige arter. På berg langs elva inngår en rekke fuktighetskrevende moser og i selve elva vannlevende moser. Likevel ble vegetasjonen vurdert som representativ for kommunen, og det ble ikke gjort funn av rødlistearter.

En reduksjon i minste slukeevne kan føre til tørrere miljø langs elvekanten, og dermed påvirke fuktkrevende vegetasjon ytterligere. I etterkant av idriftsettelse av kraftverket kan noe av den vannavhengige floraen ha utgått fra lokaliteten. Ifølge Swecos notat vil arter som er avhengige av flompåvirkning ikke bli berørt i noen større grad, da største slukeevne vil forbli uendret. NVE vurderer ikke konsekvensene for terrestrisk miljø som avgjørende i vår vurdering.

Akvatisk miljø

Sweco vurderer at en reduksjon i minste slukeevne fra 800 til 210 l/s vil ha *ubetydelig konsekvens (0)* til *noe konsekvens (-)* for akvatisk miljø i Nyvikelva.

Det finnes bestander av ørret og røye i innsjøene Limingen og Gåsvatnet, henholdsvis nedstrøms og oppstrøms Nyvikelva. I Nyvikelva finnes det stasjonær ørret, mens røye kun forekommer som nedslippsfisk fra Gåsvatnet. Nedslipp fra Gåsvatnet skjer sannsynligvis i mindre grad nå enn tidligere, da det kun er når det går overløp over inntaksdammen til kraftverket at dette er mulig. Oppvandring til Gåsvatnet fra Nyvikelva er ikke mulig. Nedstrøms kraftstasjonen til Nyvikelva kraftverk er det et vandringshinder som forhindrer fisk fra Limingen å vandre opp på den fraførte strekningen i Nyvikelva.

Den berørte strekningen i Nyvikelva utmerker seg ikke med spesiell høy tetthet av fisk, men inngår likevel som faste gyte- og oppvekstområder for ørret. Følgelig vurderte Ambio Miljørådgivning i sin rapport at Nyvikelva er lokalt viktig for ørret. NVE skrev i sitt «Bakgrunn for vedtak» i den opprinnelige konsesjonsbehandlingen at fiskeverdiene og konsekvensene for fisk i Nyvikelva ikke var av en slik art at det måtte pålegges omløpsventil. Størrelsen på minstevannføringen var derimot et viktig tema, blant annet av hensyn til fisk. Bidraget fra restfeltet er svært beskjedent, og

NVE vurderte at slipp av tilstrekkelig høy minstevannføring ville være viktig for å begrense stranding av fisk og rogn. NVE stilte derfor krav om høyere minstevannføring enn det som var omsøkt.

Ifølge Sweco er produksjonsareal for potensielt gjenværende gytebestand av ørret begrenset av minstevannføringen. Det påpeker også Statsforvalteren i sin høringsuttalelse. Tilsvarende mener Sweco at det for bunndyrfaunaen er minstevannføringen som avgrenser artsmangfold og produksjon, og påvirkning fra redusert minste slukeevne vil være liten. Det kan muligens bli en liten endring i artssammensetning med flere bunndyrarter som foretrekker stilleflytende vann og færre arter som foretrekker raskere vannhastighet. NVE vurderer det som sannsynlig at minstevannføringen gjør det mulig å opprettholde reproduserende bestander av bunndyr og ørret på strekningen med fraført vann, og vurderer ikke konsekvensene for akvatisk miljø som avgjørende i vår vurdering.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om redusert slukeevne i Nyvikelva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt frem i søknad om reduksjon i minste slukeevne med tilhørende miljønotat, høringsuttalelser, den opprinnelige konsesjonssøknaden samt NVEs Bakgrunn for vedtak av 04.07.2011. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 05.12.2024. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jf. naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Nyvikelva kraftverk er det ikke påvist viktige fuktighetskrevende naturtyper eller rødlistede arter. En eventuell redusert minste slukeevne vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for vårt vedtak.

NVE vurderer at den samlede belastningen på økosystemet og naturmangfoldet i vassdraget vil øke noe med redusert slukeevne i Nyvikelva kraftverk, jf. naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen ansees likevel ikke så stor at den blir avgjørende for vårt vedtak.

Landskap og friluftsliv

En reduksjon i minste slukeevne fra 800 til 210 l/s vil ifølge Sweco ha *ubetydelig konsekvens (0)* til *noe konsekvens (-)* for friluftsliv og landskap.

Omsøkt tiltak vil innebære at det blir flere dager med kun minstevannføring på fraført strekning i Nyvikelva, noe som kan ha konsekvenser for elva som landskapselement. Likevel beskriver Sweco den berørte strekningen som lite synlig, da det ikke er vei eller andre ferdselsårer i umiddelbar nærhet. I tillegg kommer det frem at området er dekket av til dels tett barskog, som også begrenser innsynet til elva.

Ifølge konsesjonssøknaden benyttes tiltaksområdet i liten grad til friluftsliv. Området inngår ikke i et stinett, og brukerne omfatter stort sett grunneiere eller andre med lokal tilknytning. Det bedrives noe fiske av lokalbefolkningen i området, samt noe jakt på elg og hønsfugl. Området utmerker seg ellers ikke som friluftsområde. NVE vurderer ikke konsekvensene for landskap og friluftsliv som avgjørende i vår vurdering.

Vannforskriften

Ny aktivitet eller nye inngrep skal vurderes etter vannforskriften § 12. Det omsøkte inngrepet vil berøre vannforekomsten 307-91-R (Nyvikelva). Vannforekomsten er definert som naturlig, og har i dag *god økologisk tilstand (GØT)* og *undefinert kjemisk tilstand*. Den viktigste påvirkningen i vannforekomsten er *hydromorfologisk endring ved overføring av vann* med middels påvirkningsgrad. Miljømålet GØT skal nås innen 2027.

Det planlagte inngrepet forventes ikke å forringe dagens tilstand vesentlig eller hindre at miljømålet nås i den berørte vannforekomsten. Minstevannføring sikrer et fortsatt fungerende akvatisk økosystem, og dermed GØT. Vannforskriften § 12 kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken.

Oppsummering

Småkraft AS søker om å redusere minste slukeevne i Nyvikelva kraftverk fra 800 l/s til 210 l/s. For at NVE skal kunne gi tillatelse til endringen, må kravet i vannressursloven § 25 om at fordelene ved tiltaket skal være større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser være oppfylt.

Fordelen ved det omsøkte tiltaket er en produksjonsøkning på 0,7 GWh/år i fornybar energiproduksjon. NVE legger vekt på at endringen vil begrense seg til en justering av kontrollanlegget i kraftverket, og det blir dermed ingen nye tekniske inngrep.

Av de som har mottatt søknaden på høring er det kun Statsforvalteren i Trøndelag som har uttalt seg. Statsforvalteren har ingen spesielle merknader til å redusere minste slukeevne, men forutsetter at krav om minstevannføring videreføres.

Med redusert minste slukeevne i Nyvikelva kraftverk vil forholdene for terrestrisk og akvatisk miljø etter vårt syn fortsatt være akseptable på utbyggingsstrekningen. Minstevannføringen vil trolig opprettholde forholdene for fossefall og fuktloven plantearter tilknyttet Nyvikelva, samt produksjonspotensialet for ørret og bunndyr. Nyvikelva er lite synlig i landskapsrommet på utbyggingsstrekningen, og en eventuell vannføringsreduksjon som følger av redusert minste slukeevne vil kun være synlig fra områdene nær elva. NVE er ikke kjent med at området benyttes til tur- og friluftsaktiviteter i utstrakt grad.

NVE kan ikke se at det er spesielle naturtyper, arter eller andre allmenne interesser som blir nevneverdig berørt av en reduksjon i minste slukeevne. Vi mener at vilkårene i konsesjon av 04.10.2018 fortsatt vil ivareta de allmenne interessene knyttet til vassdraget i tilstrekkelig grad.

NVEs konklusjon

NVE vurderer at fordelene ved tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til å redusere minste slukeevne fra 800 l/s til 210 l/s i Nyvikelva kraftverk. Produksjonen vil øke med ca. 0,7 GWh/år, samtidig som ulempene for allmenne interesser etter vårt syn er små. Vilårene for øvrig er de samme som i konsesjon av 04.10.2018 og i NVEs Bakgrunn for vedtak av 04.07.2011.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Brit Torill Haugen
fungerende seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

SMÅKRAFT AS

Kopimottakerliste:

STATNETT SF

RØYRVIK KOMMUNE

Trøndelag fylkeskommune

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

Forum for natur og friluftsliv i Trøndelag

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.